Thomas Aquinas: De potentia dei. Add: De malo; De spiritualibus creaturis; De anima; De unione verbi; De virtutibus. Ed: Theodericus de Susteren

Cologne: Heinrich Quentell, 7 May 1500, 1500 Seite 461

Ad 5 ¶Ad.v.dõm ꝙ cũ affectio sequat̃ cognitõem. q̃nto
cognitio est vniuersalior tãto affectio eã sequẽs ma/
gis respicit cõe bonũ. ⁊ quãto cognitio est magis ꝑ
ticularis tãto affectio ipsam sequens magis respicit
priuatũ bonũ. vñ ⁊ in nobis ꝓuata dilectio ex cogni
tione sensitiua exorit̃. dilectio vero cõis et absoluti
boni ex cognitõe intellectiua. qꝛ ĝ angeli quãto sunt
altiores tãto habẽt cognitõez magis vl̃em. vt Dyo.
d̃t. xij. ca. ange. hierar. iõ eoꝝ dilectio maxime respi/
cit cõe bonũ. Magis ĝ diligũt se inuicẽ si spẽ diffe/
rũt. qđ magis ꝑtinet ad ꝑfectõem vniuersi. vt osten
sum est. q̃z si in spẽ ꝯuenirẽt. qđ ptineret ad bonũ pri
Ad 6 uatũ vnius spẽi. ¶Ad.vi. dõm ꝙ substãtias separa
tas nõ p̄t aĩa nostra corpi vnita ſm eẽntias eaꝝ intel
ligere. nec scit de eis q̇d sunt. qꝛ eaꝝ eẽntie excedũt ge
nus sensibiliũ naturaꝝ ⁊ eaꝝ ꝓportionẽ. ex quib⁹ in/
tellectus noster cognitiõem capit. ⁊ ideo sube sepate
nõ pñt definiri a nobis ꝓpriẽ. sed solũ ꝑ remotiõem
vel aliquã opatõem ipsaꝝ. ⁊ hoc mõ Damas. definit
angelũ nõ definitõe ꝑtinente ad spẽm specialissimaz
sed ad genus subalternũ qđ est genus et spẽs. vnde
Ad 7 definiri p̄t. ¶Ad.vij. dõm ꝙ modus distinctõis per
sonaꝝ diuinaꝝ est absq̃z eẽntie diuersitate. qđ nõ pa
tit̃ natura creata. ⁊ ideo nõ est hoc ad ꝯsequentiam
Ad 8 trahendũ in creaturis ¶Ad.viij. dõm ꝙ mag̃ ⁊ mi
nus dupl'r accipiũt̃. vno mõ ſm diuersũ modũ ꝑti
cipatõis vnius ⁊ eiusdẽ forme. sicut magis albuz d̃r
magis claꝝ q̃z minus albũ. ⁊ sic magis ⁊ minus nõ
diuersificãt spẽm. Alio mõ d̃r magis ⁊ min⁹ ſm gra
dus diuersaꝝ formaꝝ. sicut albũ d̃r magis claruz q̃z
rubeũ aut viride. ⁊ sic magis ⁊ min⁹ diuersificant spe
ciẽ. ⁊ hoc mõ angeli differũt in bonis spũalib⁹ ⁊ na/
Ad 9 turalib⁹ ſm magis ⁊ minus. ¶Ad.ix. dõm ꝙ id qđ
Idẽ.i.ꝑ.q. cõstituit spẽm est nobilius eo qđ ꝯstituit in genere.
50.ar.4. sicut determinatũ indeterminato. h̃z eñ se determina
ad primũ tũ ad indeterminatũ vt actus ad potentiã. nõ autez
ita ꝙ semꝑ illud qđ ꝯstituit in spẽ ad nobiliorẽ natu
rã ꝑtineat. vt p̃z in spẽb⁹ aĩaliũ irrõnaliũ. Nõ eñ cõ
stituunt̃ hmõi spẽs ꝑ additõem alterius nature no/
bilioris supra naturã sensitiuaz. q̃ est nobilissima in
eis. sed ꝑ determinatõem ad diuersos ĝdus ĩ illa na
tura. Et sil'r dõm est de intellectuali qđ est cõe in an/
Ad 10 gelis. ¶Ad.x. dõm. ꝙ hoc nõ videt̃ vl'r esse verũ ꝙ ĩ/
ꝑfectior dr̃ña generis in plures spẽs multiplicet̃. con
stat eñ plures esse spẽs aĩatoꝝ corpoꝝ q̃z inaĩatoruz
ꝓcipue si corpa celestia sunt aĩata. ⁊ oẽs stelle ad inui
cẽ spẽ differãt. Sed ⁊ in plãtis ⁊ aĩalib⁹ est maxima
diuersitas spẽꝝ. Ut tñ hui⁹ rei veritas inuestiget̃. ꝯsi
derandũ est ꝙ Dyoñ. platonicis ꝯriã sñiam ꝓferre vi
det̃. Dicũt eñ platonici ꝙ sube q̃ fuerint ꝓmo vni ꝓ
pinq̇ores eo sunt minoris nũeri Dyonisi⁹ vero d̃t in
Idẽ ꝑ^a ꝑ xiiij. ca. ange. hierarch. ꝙ angeli oẽm materialẽ mul/
q.50.ar.3. titudinẽ trãscendũt. Utrũq̃z aũt veꝝ esse aliq̇s p̄t ex
et 2 scꝑ.d reb⁹ corꝑalib⁹ ꝑcipere. in q̇bus quãto corpus aliqđ
3.q.i.ar.3 inuenit̃ supius tãto minus h̃z de materia. lic̃z in ma

iorẽ quãtitatẽ extendit̃. Uñ cũ numerus quodãmõ
sit cã quãtitatis ꝯtinue. ſm ꝙ pũctũ ꝯstituit vnitas
et pũctus lineaz. vt more platonicoꝝ loq̄mur. ita est
etiã in tota reꝝ vniuersitate. ꝙ quãto aliq̃ s̃t supiora
in entib⁹ tãto plus habent de formali multitudine q̃
attendit̃ ſm distinctõem spẽꝝ Et in h̃ saluat̃ dictum
Dyoñ. minus aũt de multitudine materiali que attẽ
dit̃ ſm distinctõez ĩdiuiduoꝝ in eadẽ spẽ. in q̃ saluat̃
dictũ platonicoꝝ. Q̃z aũt est vna sola spẽs aĩalis rõ
nalis. multis existẽtib⁹ specieb⁹ irrõnabiliũ aĩaliũ. ex
hoc ꝓuenit. qꝛ aĩal rõnale cõstituit̃ ex hoc ꝙ natura
corporea attingit in sui supremo naturã subaꝝ spũa
liũ in sui infimo. Supmus aũt ĝdus alicuius natu
re vel etiã infim⁹ est vnius tm̃. q̃uis posset dici plu/
res eẽ spẽs rõnaliũ aĩaliũ. si q̇s poneret corpora cele/ Ad 11
stia aĩata. ¶Ad.xi. dõm ꝙ hoĩes ꝯtinent̃ inter crea/
turas corruptibiles q̃ sunt infima ꝑs vniuersi. in q̃
inueniunt̃ aliq̃ ordinata. nõ solũ ꝑ se sed etiã ꝑ acci/
dens Et iõ in eccl'ia militãti diuersitas ſm potẽtiã et
ordinẽ nõ diuersificat spẽm. Secus aũt est in angel̃
q̇ sunt supma ꝑs vniuersi. vt dcm̃ est. Est aũt in hoĩ/
bus angeloꝝ silitudo. non ꝑfecta. sed q̃lẽ esse ꝯtingit Ad 12
vt dcm̃ est. ¶Ad.xij. dõm ꝙ ornamẽta terre ⁊ aq̃ q̇a
corruptibilia sunt req̃runt multitudinẽ in eadez spẽ
vt dcm̃ est. corpa aũt celestia etiã sunt diuersaꝝ spẽrũ
vt dcm̃ est. Lux eñ nõ est forma subalis eoꝝ cũ sit q̃
litas ꝑ se sensibilis. qđ de nulla forma subali dici p̄t
Et p̄terea nõ est eiusdẽ rõnis lux in oĩbus. qđ p̃z ex
hoc ꝙ diuersoꝝ corpoꝝ supioꝝ radij diuersos habẽt Ad 13
effectus. ¶Ad.xiij. dõm ꝙ indiuiduatio in angelis
nõ est ꝑ materiã. sed ꝑ hoc ꝙ s̃t forme ꝑ se subsisten
tes. q̃ nõ sunt nate esse in subiecto vel materia. vt di Ad 14
ctũ ẽ. ¶Ad.xiiij. dõm ꝙ antiq̇ phi posuerũt ꝙ ꝯgno
scens d̃z esse de natura rei cognite Uñ Empe. dixit. ꝙ
terrã terra cognoscim⁹. ⁊ aquã aqua. Sed ad h̃ ex/
cludendũ Aresto. posuit ꝙ ꝟtus cognoscitiua ĩ no/
bis ꝓut est in potẽtia est denudata a natura cognosci
biliũ sicut pupilla a colore. sed tñ sensus in actu est
sensatũ in actu. inq̃ztũ fit sensus in actu. ꝑ hoc ꝙ in/
formatur spẽ sensibili. Et eadẽ rõne intellectus in actu Idẽ ꝑ^a ꝑ.
est intellectũ in actu. inq̃ztũ ĩformat̃ ꝑ spẽm ĩtelligibi q.14.a.2.
lẽ. Nõ eñ lapis est in aĩa sed spẽs lapidis. vt ipse d̃t
Ex hoc aũt est aliq̇d intelligibile in actu qđ ẽ a mate
ria sepatũ. Et iõ d̃t ꝙ in his q̃ sunt sine materia idẽ ẽ
intellect⁹ ⁊ qđ intelligit̃. Nõ ĝ optet ꝙ angel⁹ sit idẽ
in suba qđ angelus intellect⁹ si sunt ĩmateriales. sed
optet ꝙ intellectus informet̃ ꝑ silitudinẽ alterius.
¶Ad.xv. dõm ꝙ nũerus q̇ causat̃ ex diuisione cõti/ Ad 15
nui est spẽs quãtitatis. ⁊ ẽ tm̃ in substãtijs materiali
bus. Sed in substãtijs ĩmaterialib⁹ est multitudo q̃
est de trãscendẽtib⁹ ſm ꝙ vnũ ⁊ multa diuidũt ens.
et hec multitudo seq̇tur distinctõem formalẽ Ad
xvi. dõm ꝙ dr̃ña ſm cãm ⁊ causatũ ponit̃ a q̇busdã Ad 16
multiplicare subas sepatas inq̃ztũ ꝑ hoc ponunt ꝓ
uenire diuersos gradus in eis. ꝓut causatũ est infra

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-iv-356/0460
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt
gefördert durch die DFG